

Bohoslužby v Zábřehu 27.listopadu 2022

Mt 24,37-44

Milé sestry, milí bratři, zkusme si představit, že místo chytrého telefonu vezmeme do ruky klasický diář, místo klávesnice počítače pero a papír, místo dvou ťuknutí do mobilu budeme vytáčet telefonní číslo prstem v rotačním číselníku. Děsivá představa. Návrat do pravěku. Konec civilizace! Není to divné, že návrat k tomu, co bylo před nějakou dobou běžné, je vnímán tak tragicky? Vlastně to divné není. Zvykáme si na to, že svět nějak funguje. A nejen funguje, také bude fungovat. Upínáme zrak k horizontu, který je sice v dálce, ale je krásně vidět. Jenže ve chvíli, kdy se objeví něco, co tento výhled zastíní, je zle. Nejde o strach z návratu k něčemu, co se dnes zdá zastaralé. Jde o tu nejistotu, která zakrývá vyhlídku dopředu. Neděsí nás, že budeme muset poslat dopis poštou. Děsí nás, že to nepůjde poslat mailem. Proto se nám vkrádá na mysl myšlenka apokalypsy, když slyšíme o covidu, válce na Ukrajině či šílenosti představitelů jaderné mocnosti. Z pohledu světových dějin nejde o nic mimořádného. Byly horší epidemie i konflikty. Ale tento konkrétní nedovolí najít uspokojivou odpověď na otázku, co bude dál. Mnozí z nás prvně v životě prožívají nejistotu, kdy si neumíme představit, co nás a svět čeká za jeden pouhý rok. Nejistota, která říká, že když není vyhlídka dopředu, tak to znamená příchod konce.

V Bibli je konec světa provázen mnoha děsivými obrazy. I evangelista Matouš je předává dalším generacím. Není divu, že potom se nám při každé dějinné krizi začne silně ozývat myšlenka, že je zde ten předpovězený konec. Text, který jsme četli dnes, však může vybízet ještě k trochu jiné úvaze nad tématem Ježíšova druhého příchodu a posledního času. Možná by stálo zato, zamyslet se nad dvěma pojmy, které se k této tématice silně vážou – soud a bdělost.

Soud vyvolává respekt. Tedy za normálních okolností u normálního člověka. Má v sobě něco, co nám není příliš příjemné. Vždyť soud zkoumá a potom vynáší rozsudek. Určuje podíl viny na spáchaném zlu. V této souvislosti je možné ho vnímat jako vystavení závěrečného účtu za lidský život. Staneme před Ježíšem, který už nebude laskavý léčitel zlomených lidských životů, ale soudce nad jejich naplněním. Zpětné promítnutí si svého života není nic moc lákavého. Toho si jsme většinou vědomi. Těch nepovedených věcí skrývá každý život několik. Vždy je nad čím se kát. Ale zkusme se na to podívat ještě trochu jinak. Nestojíme třeba před určitým soudem každý den? Každý den se setkáváme s Ježíšem, každý den mu odevzdáváme, každý den s ním probíráme. Soud tak nemusí být jen nějaké závěrečné hodnocení lidského života. Soud se může dotýkat každého dne, může být hodnocením, které člověka formuje, posouvá někam dál v

jeho zrání. Když se večer před Ježíšem ztišíme, jistě vyznáváme, jací jsme byli, uvědomujeme si, jak dalece či blízko jsme měli k dokonalosti. To si myslím, že je důležité pochopit. Máme sklon vidět v Ježíšově soudu něco jako zkoušku, tedy závěrečnou zkoušku, ke které se v pravý čas začínáme připravovat, chystáme se, abychom prošli. Jenže Ježíš nás zkouší také v běžném životě. Vstupuje do našeho dne a my procházíme soudem, který ukazuje, jak hluboce jsme s ním spojeni, jak dalece se jím necháváme ovlivnit při svém jednání.

Soud souvisí také s krizí. Krize vnímáme jako něco nepříjemného, co musíme co nejdříve odstranit, nějakým způsobem překonat. Ovšem krize není jen překážka naše klidu a pokojného života. Krize je také nastavené zrcadlo. Nutí nás přemýšlet nad tím, proč se v dané situaci nacházíme. Co za ní stojí, proč přišla? Je to paradox, ale cesta z krize často vede tím, že se ohlédneme dozadu, zrekapituluje svůj život, zamyslíme se nad svým jednáním. I na to je dobré pamatovat. Mluvíme přeci o tom, že situace je někdy už kritická, už si s ní nevíme rady. Je to možná právě proto, že v krizi nevidíme soud nad svým jednáním, vnímáme jen mnoho nepříznivých okolností. Hledáme řešení někde mimo nás, protože tam tušíme příčinu. Pak je to ale bludný kruh. Vnější okolnosti naši krizi můžou zvýraznit, ale nikoliv vyvolat. Cesta z krize tak není možná jinak než obětí, smířením se s tím, že něco ztrácíme, něčeho se ve svém životě vzdáváme. Čeho se vzdát zjistíme, když umíme posoudit svůj život, srovnat si, co je v něm důležité, jaké mají různé věci pro nás význam. Situace, kterou prožíváme v souvislosti s nejistotou dalšího dne, nás staví před otázku, čeho budeme ochotni se vzdát, aby se vrátil pokoj do našeho života?

Ježíše můžeme vnímat jako soudce, který se nás ptá, zda jsme si vědomi toho, co konáme, zda si umíme připustit, že není všechno v našem jednání v pořádku. A zároveň se ptá, co jsme ochotni učinit, aby se věci do pořádku daly. Častokrát si tyto otázky připustíme až ve chvíli, kdy se něco stane. Proto Ježíš mluví tolik o bdělosti a připravenosti.

Jestliže dáváme soud nad naším životem do souvislosti k koncem světa, nebo koncem svého života, většinou se nějak chystáme, snažíme se hledat způsoby, jak na konci svého životního zápasu uhrát dobrý výsledek. Bude to jako za dnů Noe. To nás upozorňuje, že věci se mohou odvíjet také jinak. Chvilé soudu udeří nečekaně, bez nějakých předešlých jasných náznaků. Lidé jedli, pili, ženili se a vdávali. To je obraz klidu, pokojné doby. Není pravda, že by nehrozilo nebezpečí. Jen si ho člověk neuvědomuje, relativizuje jeho sílu, neumí odhadnout jeho skutečnou moc. Kolik jen měl Boží lid právě takovýchto zkušeností. Všechno se zdálo být v pohodě, nevypadalo to, že by mu hrozilo nějaké nebezpečí. A tak tiše toleroval odpadnutí od Hospodina, nevnímal ožehavé hlasy proroků, které varovaly před kritickou situací, do níž se lid může dostat.

Když se mluví o bdělosti, většinou to stáhneme na svůj život. Musím si dávat pozor, abych neporušil toto přikázání nebo abych náhodou tímto činem neurazil svého Pána. Bacha, pokušení může číhat všude. V televizi, v kině, v novinách, na internetu, v druhých lidech. Bdi tedy člověče – a hlavně mladý – abys nesesl ďáblu na lep. Vypadá to akčně, ale s bdělostí to moc společného nemá. Být bdělý znamená být citlivý na Boží hlas, možná na ten hlas, který nám při upřímné modlitbě říká, že dnešní výkon byl sice super, vlastně žádné porušení přikázání, ale ale Bůh chtěl od tebe ještě něco jiného. Pod bdělostí si mnoho lidí představí situaci, že si musí dát pozor, aby něco neudělal špatně. Přitom to může být i o tom, abychom naopak nezapomněli něco udělat dobře. Jedli, pili, ženili se a vdávali, zkrátka žili si po svém. A tak neviděli, co se děje kolem. Stáváme se otupenými, když hledíme příliš sami na sebe, když se zabýváme až moc sami sebou. Jako lidé i jako společenství.

Když jsem na počátku zmínil, jaká katastrofa by to byla, kdybychom museli odložit všechny ty technické vymoženosti, mohlo by to také vyvolat debatu, že to jsou prostě ti mladí. Často to kolem sebe jistě také slyšíte, jak je to dnes jiné, jak jsou ti mladí jiní, toho si neváží, před tím nemají úctu, toto neumí. Krásně si tak můžeme notovat, protože vždy nějaká generace tu následující vidí dost kriticky. Když v takové chvíli budeme naslouchat Ježíši, možná že zaslechneme jeho otázku, co že jsme udělali, aby tomu bylo jinak. Ti mladí, to je přece generace, kterou jsme měli nějak vychovat ovlivnit. Co jsme ji předali, aby byla jiná? Co jsme sami udělali, aby svět byl jiný?

Ježíš použil zajímavý obraz hospodáře, který bdí, protože neví, kdy přijde zloděj a okrade ho. Asi si to umíme představit. Když budeme mít něco cenného, nenecháme to bez dozoru jen tak ležet na ulici nebo v otevřeném okně. Víra je velice cenná věc. A klidně ji necháme jen tak ležet bez dozoru. Nebdíme nad ní, nad tím, jestli ji zloděj nekrade nejen nám, ale třeba našim dětem, našim blízkým, našemu světu. Nebdíme nad ní, protože o ní nemluvíme, protože ji s druhými nesdílíme. Vzpomenete si, kdy jste s někým naposledy mluvili o Ježíši, o tom, co pro vás znamená, co jste s ním prožili?

Adventní doba je příležitost k zastavení a zhodnocení své situace. Potýkáme se s různými krizemi, v životě i ve společnosti. To je skutečnost. Neusneme v přesvědčení, že se to samo nějak časem vyřeší. Advent je čas očekávání na Ježíše. Tedy očekávání na toho, který přišel, aby nakonec zemřel na kříži. Dal svůj život jako oběť, která nás má upozornit, že bez oběti se žádná krize nevyřeší. Nikdy se nic nezlepší ani nezmění, když jen budeme přemýšlet, jak z toho všeho marastu kolem vyjít s co nejmenšími ztrátami. Ježíš dal pro nás všechno, vzdal se budoucnosti, svých snů, úspěšného života, kariéry, kterou by se svými schopnostmi jistě udělal. Jediné, čeho se nevzdal byla věrnost Bohu, láska k jeho stvoření. Je to celkem výzva, abychom přemýšleli, čeho se i my dokážeme vzdát a čeho se naopak nepustíme, abychom obstáli před krizí – soudem – tohoto času.

Pane Ježíši, děkujeme, že přicházíš. Připrav nás k tomu, abychom ve svých životech poznávali, co je podstatné, čeho se máme držet a co naopak je třeba obětovat, čeho se pro tebe a tvé dílo vzdát.

Amen.